

„Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku“ (Iz 9,1).

Draga braćo i sestre, poštovani predstavnici Grada i Županije,
draga braćo svećenici i poštovane časne sestre redovnice!

Starozavjetni prorok Izaija proglasio je, najavljujući dolazak mesijanskih vremena: „Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku“ (Iz 9,1). Sv. Pavao to isto svjetlo koje je prekinulo tamu – u drugom čitanju kojega smo čuli - naziva „milost“. „Pojavila se milost Božja“, te dodaje da je milost „spasiteljica svih ljudi“ (Tit 2,11). A anđeo je u noćasnjem evanđeoskom odlomku sv. Luke, u svojim riječima upućenim pastirima to otajstvo koje noćas slavimo izrekao sljedećim riječima: „Javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! – Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist Gospodin! I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama“ (Lk 2,11-12).

Ljudi su oduvijek „pojavljivanje“ Boga ili Božjih poslanika i ugodnika doživljavali kao posebnu milost, kao neočekivanu Božju pomoć. I gdje se to događalo, tu su se obično počeli okupljati, a s vremenom graditi hramove i crkve. Upravo na taj način sv. Pavao doživljava rođenje Sina Božjega: kao pojavu i objavu Boga, koji dolazi u pomoć čovjeku, ali ne da ga pomogne u bilo kakvoj nevolji, nego u onoj najvećoj: da ga spasi od vječne smrti, da ga obnovi svojim svetim i životodajnim Duhom.

„Milost“ je u vrijeme sv. Pavla bio pojam vezan uz kraljeve i vladare. Izricao je da je vladar ponekad sklon nekome od svojih podložnika, da ga je htio saslušati, uvažiti njegovu riječ te uslišiti njegovu molbu. Da se Bog upravo na taj način odnosi prema svakom čovjeku bez iznimke, a posebno prema onome koji mu s povjerenjem pristupa, o tome govori i to potvrđuje cijelo Sveto pismo, koje se u tom smislu može nazvati knjigom „Božje milosti“, odnosno knjigom „Božjega milosrđa prema čovjeku“. No, Bog nam je na nenadmašiv način iskazao svoju ljubav i naklonost, svoju milost, u Isusu Kristu, Sinu Božjemu koji je postao čovjekom i rodio se od Marije Djevice kao malo dijete - radi nas ljudi i radi našega spasenja. Zato sv. Pavao događaj koji noćas slavimo: rođenje Sina Božjega u ljudskom obličju, proglašava riječima: „Pojavila se milost Božja, spasiteljica svih ljudi“ (Tit 2,11). I uz to ističe odgojnu ulogu te iste milosti Božje. Ona nas je,

veli on, Pavao, „odgojila da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda", tj. života bez Boga, te da „razumno, pravedno i pobožno živimo“ (Tit 2, 12).

Tijekom cijele povijesti spasenja Bog nastupa kao odgojitelj čovjeka, zbog čega se govori i o „Božjoj pedagogiji". U svojoj pedagogiji Bog se neprestano prilagođava čovjeku, govori mu na način da ga on razumije, pokazuje mu različitim gestama da ga ljubi i da se smije u njega pouzdavati. Iz te perspektive, rođenje Sina Božjega kao ljudskog djeteta znači najviši izraz i domet Božjeg prilagođavanja čovjeku, a time i najsavršeniji izraz i doseg Božje pedagogije. I ta je Božja pedagogija, Sin Božji koji je postao čovjekom i rodio se kao malo dijete – svjetlo

Promatramo li kako to Bog milošću odgaja, uočavamo da u središtu njegove pedagogije nije strogost nego ljubav, nisu disciplinske mjere nego obzirni poticaji na prihvaćanje života u skladu s evanđeoskim idealima i s našim ljudskim dostojanstvom. Cilj je milosti da se odrekemo bezbožnosti, požuda i neumjerenosti te ovisnost zamijenimo slobodom, ravnodušnost radošću, besciljno življenje životom nadahnutim i motiviranim ljubavlju, no sve to ne silom, nego samo poticajima Božje ljubavi, očaranošću njegovom pažnjom prema nama, a tu nam je pažnju i ljubav očitovao i iskazao ponajprije i najviše rođenjem svoga Sina u liku djeteta Isusa.

Božićno nas otajstvo tako poziva da i mi odgajamo jedni druge i svoju djecu ljubavlju i dobrotom, da se približavamo i prilagođavamo malenima onako kako se on približio nama, poslavši nam svoga Sina kao malo dijete. I kao što je Sin Božji, a s njime i njegov Otac, svega sebe predao za nas, kako bi nas pridobio za sebe, tako i mi svojim sebedarjem, svojom požrtvovnošću, posvemašnjim darivanjem ne samo nečega od sebe nego sebe samih trebamo djecu i mlade oduševljivati i odgajati za visoke ideale bogoljublja i čovjekoljublja, za život u istinskoj slobodi, koja neće biti izlika za neumjerenosti, za požude, robovanja i ugrožavanje svoga i tuđega ljudskog dostojanstva, prava i sloboda.

U svjetlu božićnog otajstva spoznajemo kako se čovjek mijenja komunikacijom vlastitih osjećaja divljenja, oduševljenja, zanosa i radosti. Na taj način milost djeluje najlakše. Zato milost kao Božja očaravajuća naklonost nije upućena samo pojedincima nego istodobno i čitavoj zajednici: svim ljudima dobre volje. To vidimo iz postupka anđela koji u božićnoj noći ne objavljuju radosnu vijest o

Isusovu rođenju tek pojedinim izabranim pastirima nego svima zajedno. I pastiri se zatim međusobno potiču govoreći jedan drugome: „Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin. ... Pošto sve pogledaše, ispriповjediše što im bijaše rečeno o tom djetetu. A svi koji su to čuli, divili se tome što su im pripovijedali pastiri" (Lk 2,15-18).

Prijateljska se Božja naklonost i ljubav kušaju i prakticiraju u zajednici i zajedništvu. Zato je za kršćane bitna zajednica, Crkva, i radosna vijest se ne može niti živjeti niti prenositi izvan zajednice. U ovom vremenu, kada smo sve više u kušnji da svoju vjeru živimo individualistički, bez žive povezanosti s Crkvom kao zajednicom Isusovih učenika, i kad mnogi smatraju da su za vjerski odgoj svoje djece sve učinili ako su ih upisali na školski vjeronauk, ne trudeći se da ih istodobno svojim primjerom i sudjelovanjem uvedu u zajedništvo i liturgijski život Crkve, važno je uočiti ove poruke božićne noći: da se Isusovo rođenje objavilo zajednici pastira, da su mu se oni, međusobno se potičući, zajedno došli pokloniti, te su zajednički radosno i oduševljeno pripovijedali i svjedočili drugima što su čuli, vidjeli i doživjeli u Betlehemu. U tom smislu, Božić je ne samo dan kad je Sin Božji postao čovjekom, nego i kad su ljudi, zahvaćeni i poneseni Božjom bezgraničnom ljubavlju i naklonošću objavljenom u Isusovu rođenju, postali zajednica koju ne povezuje izvanjska sila nego isti Duh, ista vjera i nada u konačno spasenje. To je temelj Božića kao blagdana kućne Crkve, Crkve u malom, obiteljskog zajedništva, gdje se Gospodin približava svakome od nas i svakoj obitelji tamo gdje jesmo, bez obzira koji je to stupanj vjere, vjerničkog predanja, vjerske izobrazbe i osobne usklađenosti sa zapovijedima Crkve.

Dopustimo da na taj način otajstvo Božića i na nas djeluje, kako bismo sve više i više postajali zajednica Isusovih učenika, koji su jedno srce i jedna duša, i kako bismo kao takvi duh zajedništva i ljubavi unosili u naše drage obitelji i drago nam hrvatsko društvo i u čitav svijet, gdje su uz toliko toga dobroga nažalost prisutne ranjenost i različite napetosti i podjele, od bračnih i obiteljskih do političkih i ideoloških sukoba, pa sve do javnih svađa najviših nositelja vlasti, obiteljskog nasilja pa sve do agresije jedne zemlje na drugu i strašnoga rata u Ukrajini. Trpljenja ukrajinskog naroda i razaranja ukrajinskih gradova i sela, sve do sustavnog uništavanja čitave infrastrukture, žalosna su slika onoga što se događa i na mikroplanu naših međuljudskih ravnodušnosti, strančarenja, ideoloških sukoba i borbi za osobnu korist, prevlast, položaj, utjecaj i vlast.

Sin Božji, rodivši se kao maleno dijete, postao je slab i ranjiv među nama. Zato Bog očekuje od nas pažnju i nježnost prema njemu, ono isto milosrđe i ljubav koju i on iskazuje prema nama. Jer se Bog poistovjetio s čovjekom, Božić je poziv na novi stil života, u kojem nema mjesta sili, grubosti i zakonu jačega, već samo ljubavi, nježnosti, solidarnosti, zajedništvu i prijateljstvu. Ne možemo častiti utjelovljenoga Sina Božjega, novorođeno dijete Isusa, ako takav odnos poštovanja ne iskazujemo svakom čovjeku i ako iza lica svakog čovjeka ne prepoznamo lice Isusa Krista. Sina Božjega koji je postao čovjekom častimo i odajemo mu poštovanje svaki put kad iskazujemo pažnju i ljubav prema bližnjima, pogotovo prema marginaliziranim i slabima, s kojim se on svojim utjelovljenjem i životom najizravnije poistovjetio. U ovom našem vremenu oholosti, samodostatnosti i ravnodušnosti, koje rađa raslojavanjem i nasiljem posebno je važno čuti i prihvatiti te božićne poruke koje do nas stižu od betlehenskog djeteta Isusa.

Sve Vas draga braćo i sestre, sve Vas svećenike, Vas Oče nadbiskupe i Bogu posvećene osobe, nositelje gradskih i županijskih vlasti, sve vas koji ste s nama povezani sredstvima društvenoga priopćavanja, pa i sve vas koje život ne miluje te ste izloženi različitim oblicima trpljenja i siromaštva, pozivam da se pridružimo betlehemskim pastirima, govoreći: „Hajdemo do Betlehema pokloniti se ondje Bogu i čovjeku!“ Učinimo to da nam ne samo Božić bude lijep i sretan, nego i svi naši dani i cijeli naš pojedinačni i zajednički život. I u tom smislu svima Vam želim sretan i blagoslovljen Božić.